

LBRIS

We know
books

Arhimandrit
VASILIOS BACCOIANIS

VORBELE
POT RĂNI

*Cum să nu greșim
prin cuvânt*

ediția a treia

Traducere din limba greacă
Andreea Macra

EDITURA DE SUFLET
EKDOSEIS THAVOR

București

iubesc mânâncă din rodul ei" (*Pilde* 18, 21). Concluzie:

„Dacă crede cineva dintre voi că este binecredincios și nu-și înfrâneză limba, ci își înșală inima, atunci buna credință a unui astfel de om este zadarnică" (*Iacov* 1, 26).

Cuprins

Prolog.....5

PARTEA I

1. „Din gura unei ciori...”7
2. „Pune, Doamne...” 11
3. Este strădanie? 14
4. Există secrete?.....19

PARTEA A II-A

1. Gura influențează sufletul 23
2. Auzul influențează sufletul. 27
3. Răspândește duhoare 30
4. Otrăvesc trupul. 33

PARTEA A III-A

1. Transmițătorul 37
2. „Sunt la cuțite...!” 42
3. Căsnicia și „luptele la cuțite” 47
4. „Cuvântul tău m-a săturat...” 51
5. În mod cuviincios. 54

PARTEA A IV-A

1. Judecată, control și altele. 57
2. Osânda. 62

3. Osândirea preoților 65
 4. De ce osândim? 69
 5. Consecințele păcatului osândirii ... 72

PARTEA A V-A

1. Acoperă-l pe fratele tău 77
 2. „Cum doriți” 81
 3. Împotriva cârtitorului 84
 4. Împotriva celui care judecă preoții. . 87

PARTEA A VI-A

1. Minciuna 91
 2. Înjurăturile și batjocura 95
 3. Blesteme, jurăminte, anateme 99
 4. Deochiul 103
 5. Exemplul Arhanghelului Mihail .. 107
 6. Gura și dumnezeiasca
 Împărtășanie 110

PARTEA A VII-A

1. Defăimări, tribunale. 113
 2. „Păziți-vă...!” 116
 3. Sfânta minciună 120
 4. Când înjuri 124
 5. Bătrân la grădiniță..... 129

Comenzi:

www.librariasophia.ro

Difuzare:

SUPERGRAPH

Str. Ion Minulescu nr. 36, sector 3,
031216, București

Tel.: 021-320.61.19; fax: 021-319.10.84

e-mail: contact@supergraph.rowww.librariasophia.rowww.sophia.ro

Vă așteptăm la

LIBRĂRIA SOPHIA

str. Bibescu Vodă nr. 19,

040151, București, sector 4

(lângă Facultatea de Teologie)

tel. 021-336.10.00; 0722.266.618

www.librariasophia.ro

Redactor: Diana-Cristina Vlad

Traducere după originalul în limba greacă:
Αρχιμ. Βασιλείου Μπακογιαννη, *Η γλώσσα είναι
μαχαίρι*, Ed. Tabor, Έκδοση: Β΄. Αναεωμένη.
2019.

© Ekdoseis Thavor, pentru prezenta ediție

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României
Vasilios Bacoianis, arhimandrit

Vorbele pot răni: cum să nu greșim prin cuvânt
/ arhimandrit Vasilios Bacoianis; trad. din lb. greacă:
Andreea Macra – ed. a 3-a – București:
Editura de suflet, 2025
ISBN 978-606-8633-73-2

I. Macra, Andreea (trad.)

Prolog

Un înțelept spunea: „Omul cel dinlăuntru este în întregime o rană; oricâte medicamente și bandaje i-am pune, rana nu se va închide niciodată.” Un cuvânt bun alină rana, pe când un cuvânt rău o zgârie, provocând durere în aproapele nostru. Oare am înțeles acest lucru?

Fie ca această carte să ne ajute, astfel încât, de fiecare dată când vorbim, „să ne gândim de zece ori și să deschidem gura o singură dată”, astfel încât cuvintele noastre să devină un „medicament” pentru fratele nostru rănit. Așa să ne ajute Dumnezeu!

1.

„Din gura unei ciori...”

„Din gura unei ciori, doar «cra» va ieși”, spune un proverb. Tot astfel, din gura unui măgar, răgete vor ieși, iar din gura unui bou, muget se va auzi. Din gura omului bun însă, cuvânt bun va ieși, iar din gura celui rău, cuvânt rău va ieși. „Omul cel bun din comoara lui cea bună scoate afară cele bune, pe când omul cel rău din comoara lui cea rea scoate afară cele rele” (*Matei 12, 35*).

Un izvor este fie curat, fie murdar, în funcție de apa ce se află în adâncul pământului. Este apa curată? Curat va fi și izvorul. Este apa murdară? Apă murdară va izvorî și izvorul. Ce este în inima noastră, aceea va grăi și gura noastră. Inimă grea, cuvinte grele. Inimă smerită, cuvinte smerite. „Din cuvintele tale te voi judeca,

slugă vicleană" (*Luca* 19, 22), spune Domnul.

Așadar, ca să înțelegi ce ascunde aproapele tău, lasă-l să vorbească. Din gura lui, îi vei cunoaște inima.

„Cum puteți să graiți cele bune, de vreme ce sunteți răi?" (*Matei* 12, 34), le-a spus Hristos fariseilor.

Și „gura omului grăiește din prisosul inimii lui" (*Luca* 6, 45). Voi da un exemplu practic privitor la acest verset: într-un rezervor punem apă astfel încât rezervorul se umple până sus și dă pe dinafară. Ceea ce dă pe dinafară este de prisos. Tot astfel, cuvântul ce se revarsă pe gură. Așadar, omul rău, când vorbește cu pace, nu „își revarsă" conținutul inimii, fie de frică, fie de rușine, fie din varii motive. Însă înlăuntrul lui, unde nimeni nu-l vede, „are loc un dezastru!"¹

Când se supără, își pierde controlul, exteriorizându-și răutatea până atunci ascunsă. O să-l auzi spunând lucruri nemaiauzite. De pildă, se prea poate să auzi o mamă să înjure, să-și ocărăscă și să-și blesteme copiii. Apoi, când îi trece supărarea, să zică: „Ce am

pățit, ce am făcut, ce am spus copiilor mei?!" Vedeți? Cuvintele pe care le-a spus această mamă în supărarea ei nu o reprezintă, fiindcă, în acel moment, nu vorbea sinele ei „firesc". De aceea, orice vorbește aproapele la supărare nu trebuie să luăm „de bun", deoarece este „ieșit din minți", mai precis este „ieșit de sub control".¹

Omul bun vorbește din preaplina inimii lui. Din smerenie, o să spună puține lucruri. Când se va supăra, va spune și el, la rândul lui, lucruri pe care le ascundea în inimă. Nu va rosti, desigur, lucruri urâte sau blasfemii, deoarece astfel de lucruri sunt străine inimii lui curate. Pur și simplu o să ridice vocea, spunând câteva cuvinte care sunt de prisos. De exemplu, ați putea să vi-l imaginați pe Cuviosul Paisie Aghioritul mânios și rostind cuvinte nepotrivite?

Și totuși, Apostolul Pavel a spus magului Elima: „fiule al diavolului,

¹ Chiar și pe Hristos să-L refuze vreun preot la supărare, „este judecat și pentru multă vreme este oprit de la lucrările preoției, dar nu este supus caterisirii, pentru că a păcătuit numai în cuvânt" (*Sfântul Simeon, Arhiepiscopul Tesalonicului, Răspunsuri, IV, „Întrebarea 38"*, Editura Rigopoulou, Tesalonic, p. 368).

cel plin de toată viclenia și de toată înșelăciunea” (*Faptele Apostolilor* 13, 10). Dar acestea le-a spus cu pace, din prisosul inimii lui. Ne „scapă” însă un „amănunt” fundamental. Sfântul Pavel mai întâi „a fost inundat de Duhul Sfânt” (*Faptele Apostolilor* 7, 9), și apoi i-a spus lui Elima „fiule al diavolului...”, așadar aceste cuvinte nu au fost din inima lui. Ceva asemănător s-a petrecut și cu Sfântul Ștefan. Și-a „jignit” compatrioții pentru necredința lor, denumindu-i „tari în cerbice” (*Faptele Apostolilor* 7, 51) și fanatici. Și totuși, fața lui strălucea „ca o față de înger” (*Faptele Apostolilor* 6, 15). Aceasta este dovada că vorbea în Duhul Sfânt, în timp ce noi vorbim sub stăpânirea patimilor, înnegrindu-ne și mai mult sufletul deja întunecat.

2.

„Pune, Doamne...”

„Pune, Doamne, strajă gurii mele și ușă de îngrădire buzelor mele” (*Psalmii* 40, 3). (Pune, Doamne, la gura mea lacăte și uși de protecție.)

„Toate soiurile de fiare și de păsări, de târâtoare și de viețuitoare din mare se îmblânzesc și s-au îmblânzit de neamul omenesc. Dar limba, nimeni dintre oameni nu poate să o îmblânzească” (*Iacov* 3, 7-8).

Cuviosul Nicodim interpretează:

„Acestea le spune dumnezeiescul Iacov în sens metaforic, nu ca să ne arate că este imposibil ca cineva să-și stăpânească limba și să nu păcătuiască cu cuvântul, ci ca să arate cât este de greu să o stăpânească cineva.”¹ Ceva asemănător spune și Cuviosul

¹ Cuviosul Nicodim Aghioritul, *Tâlcuire la cele șapte Epistole Sobornicești*, „Ortodoxos kip-seli”, 1986. *Tâlcuire la Iacov* 3, 7-8, p. 113.

Ioan Scărarul: „Puțini sunt aceia care pot să țină apa care curge, fără să-i pună ceva în față. Încă și mai puțini sunt aceia care pot să împlânzească o gură nestăpânită.”¹ Exemple:

Avva Aghaton a avut timp de trei ani o piatră în gură, ca să nu vorbească.² Gândiți-vă ce a avut de „îndurat” din cauza fiarei (a limbii – *n. trad.*), de câte ori „a pățit-o”, astfel încât să ajungă în situația de a-și băga o piatră în gură! Desigur, nu din cauză că judeca, sau calomnia, sau înjura. Pur și simplu, fie vorba mai mult decât trebuie, fie trebuia să păstreze tăcere desăvârșită, dar nu reușea. Același lucru este valabil și pentru Cuviosul Sisoe. Acesta spunea: „De treizeci de ani nu Îl mai rog pe Dumnezeu să-mi ierte păcatele, ci doar să-mi ierte limba. În fiecare zi, din cauza ei, păcătuiesc.”³

Cuviosul Pamvo era analfabet. Nu înțelegea psalmii și făcea, în acest sens, „meditații”. La prima lecție, dascălul a analizat psalmul „Pus-am gurii mele pază când a stat păcătosul împo-

¹ „Cuvântul 11 despre vorbirea în deșert și tăcere”, 10.

² *Pateric*, „Avva Agathon”, 15.

³ *Pateric*, „Avva Sisoe”, 4.

triva mea” (*Psalmii* 38, 2). Cuviosul, auzind acestea, s-a gândit și a spus: „Dacă am grijă de limba mea, nu mai am nevoie de nimic altceva ca să mă mântuiesc.” Au trecut șase luni și nu a mai mers la dascăl. „Unde ești? De ce nu ai mai venit?”, l-a întrebat dascălul. „Trebuia mai întâi să respect ceea ce am învățat și după aceea să vin din nou. Totuși, nu am reușit.” Continuarea?

Au trecut de atunci cincizeci de ani. L-au întrebat: „Cum îți merge? Ai pus în practică ceea ce ai învățat?” Cuviosul Pamvo a răspuns: „Am luptat patruzeci și nouă de ani și abia acum am reușit! Acum pot să spun: de câte ori am vorbit, nu am regretat!”¹

¹ Sfântul Nițodim Aghioritul, *Tâlcuire la psalmii Prorocului Împărat David*, vol. I, „Ortodoxos kipseli”, Tesalonica, 1979, p. 556.